

OPINIA națională

Revistă săptămânală de informație, opinie și idei de larg interes național, editată de FUNDAȚIA "ROMÂNIA DE MÂINE"

MIHAI VITEAZUL simbol al unității românești

Acad. ȘTEFAN ȘTEFĂNESCU

Sunt în istorie personalități care prin faptele lor proiectează pentru viitor programul de activitate al unui întreg șir de generații și epoci istorice. Simbol al unei idei forță, numele lor luminează drumul celor care vin după ele să le împlinescă gândul și creația.

Mihai Viteazul a intrat în conștiința românilor ca "Unificatorul", realizând el, cel dintâi domn român, pentru scurtă vreme, chemarea din adâncuri, strângerea la un loc, sub aceeași stăpânire, a tuturor ținuturilor românești.

Când - în urmă cu patru secole - la 29 august 1593, Mihai Viteazul a ocupat tronul Țării Românești, conjunctura internațională părea să înlesnească ridicarea împotriva Imperiului otoman, ce amenința să desființeze statutul de autonomie politică, recunoscut de el, prin "vechi tratate" Principatelor Române. Cronica țării consemna: "Începură turcii a cuprinde Țara Românească și a-și face lăcașuri și meceturi, cât începuse a țipa creștinii de nevoia turcilor și pretutindeni era vaiete și suspine de răul turcilor".

În timp ce mișcările de eliberare a popoarelor din Balcani se intensificau, obligând Poarta să angajeze însemnate forțe militare ca să le înăbușe, o parte a statelor europene se grupau în "Liga Sfântă" con-

Monumentul de la Alba Iulia, ridicat aici, în inima țării, spre nepieritoare cinstire a marelui voievod Mihai Viteazul, "domn al Țării Românești, al Ardealului și a toată țara Moldovei".

stituită din inițiativa Casei de Austria și sub patronajul Sfântului Scaun. "Liga Sfântă" mai cuprindea Spania și principatele italiene, Ferrara, Toscana, Mantova. Scopul acestei

alianțe de state era paralizarea sistemului ofensiv otoman.

(Continuare în pag. 7)

ACADEMICIANUL ȘTEFAN MILCU LA 90 DE ANI

Domnului academician Ștefan Milcu, membru de onoare al Fundației "România de Măine", președinte de onoare al Senatului Universității "Spiru Haret",

Stimate domnule profesor,

Membrii Fundației "România de Măine", profesorii, cercetătorii, studenții Universității "Spiru Haret" mi se alătură în a vă adresa omagiul nostru, la acest ceas de sărbătoare cu ecou național, când împliniți venerabila vârstă de 90 de ani.

Pentru noi toți reprezentați simbolul luminos al omului de știință devotat integral valorilor umaniste ale culturii și civilizației, făuritor și conducător al unor școli științifice românești de prestigiu mondial. Sunteți, totodată, un nobil purtător al vocației de profesor, de mentor spiritual pentru zeci de generații de specialiști care-și fac un titlu de mândrie din apartenența la curentele de gândire pe care le-ați promovat într-o unitate de spirit și într-un cult al muncii, pilduitoare. Întreaga spiritualitate românească vede în personalitatea dumneavoastră, în bogata activitate de cercetare științifică și de profesorat, în lupta dumneavoastră pentru apărarea păcii, întru chiparea deplină a patriotului luminat care și-a exprimat cu o nobilă demnitate credința absolută în valoarea poporului român, în geniul lui creator, în spiritul lui de dreptate și de omenie, în înțelepciunea lui milenară. Mândru descendent al țăranilor olteni, părtași credincioși ai oastei lui Tudor Vladimirescu, ați aloțit pe trunchiul viguros al tradiției românești principii moderne de organizare a muncii și de promovare a moralei în știință, ca semn distinctiv al demnității cercetătorului, al fiecărui intelectual.

Fundația "România de Măine" și Universitatea "Spiru Haret" sunt mândre pentru că le-ați onorat cu calitatea de membru de onoare și, respectiv, președinte de onoare al Senatului. Ele își exprimă, și la acest ceas de sărbătoare, hotărârea ca, împreună cu dumneavoastră și după exemplul dumneavoastră de o viață, să desfășoare în România o amplă operă de știință, de cultură, de educație, pentru ca generațiile României de mâine să fie conștiente de valorile noastre naționale, de îndatorirea ce le revine spre a le spori și a le apăra. Pilduitoarea dumneavoastră viață ne prilejuiește un permanent examen moral în străduința fiecăruia dintre noi de a promova primatul calității, al valorii, al competenței, ca temelie a unui stat democratic de drept, prosper, puternic, respectat în întreaga lume.

La ceasul sărbătorii de față, îngăduiți-ne, iubite domnule profesor Ștefan Milcu, a vă adresa urarea strămoșească: Să ne trăiți întru mulți ani, cu sănătate!

■ Prof.dr. AURELIAN BONDREA
Președintele Fundației "România de Măine"
15 august 1993

Pledoarie pentru CALITATE

Acad. ȘTEFAN MILCU

Calitatea este în aparență un termen folosit cu o mare frecvență în limbajul obișnuit, care a suferit și din această cauză o uzură, ce a confuzionat marea lui complexitate. În realitate, completat cu un al doilea termen, dobândește o semnificație ce desemnează o dimensiune calitativă a unei persoane, obiect sau acțiune. În filozofie, calitatea este considerată ca o categorie cu rol semnificativ, iar în logică ca o componentă posibilă a celei de a treia propoziție a unui silogism.

Este evident că prin aceste exemplificări și interpretări, calitatea semnifică o interrelație apreciativă care implică existența unei dimensiuni obiective și a unei dimensiuni subiective. Este impresionant pentru istoria culturii că această diferențiere a fost făcută din Renaștere prin Galilei și Descartes.

Operația apreciativă impune un termen de referință care poate fi optimizat într-un standard ce la rândul lui necesită o elaborare cu o reprezentare matematică. Această operație este curent folosită în știință, teoretic sau experimental.

Un elaborat mental care conferă o dimensiune calitativă generează o responsabilitate ignorată în formulările superficiale, întâmplătoare sau pârtoare. Exemplificări numeroase sunt oferite de presă și de informațiile mediatice, cu consecințe negative în viață. Se poate considera dimensiunea calitativă socială și personală a fenomenelor implicate în cea spațială și temporală a fenomenelor. Un exemplu îl poate constitui calitatea revistei în care apare acest eseu și, cu atât mai mult, excepționala structură a Universității "Spiru Haret", care cuprinde un vast teritoriu al științei și culturii naționale, oferit învățăturii tinerilor cu rigoare și competență.

NIVEL ȘTIINȚIFIC, rigoare didactică

Acad. prof.
ION COTEANU
rectorul Universității
Spiru Haret

lucrează ele ar fi nevoie să li le înfățișăm pe scurt.

Se poate începe chiar de la cel mai recent eveniment petrecut aici, de la alegerea în unanimitate ca președinte de onoare al Senatului a academicianului Ștefan Milcu, a cărui personalitate nu mai are de mult nevoie de a fi prezentată.

În cursul alocuțiunii de mulțumire cu care ne-a onorat, prin mintea tuturor celor de față la această solemnitate se conturau din nou perspectivele aceluși viitor pe care, prin viața și contribuția Universității "Spiru Haret", dorim să-l concretizăm în timpul cel mai scurt cu putință. El nu are cum să fie descris în spațiul inevitabil limitat al unui simplu articol cum este acesta. Se poate însă încerca, în schimb, punerea în lumină a spiritului care guvernează această Universitate.

(Continuare în pag. 4)

UNIVERSITATEA "SPIRU HARET"

institutele, facultățile și colegiile sale
se prezintă candidaților
la concursul de admitere
pentru anul universitar 1993 - 1994.

Ample informații în paginile 4 - 5 și 8.

COLEGIILE REVISTEI "OPINIA NAȚIONALĂ"

Colegiul pentru reformă și relansarea economiei naționale:

- Acad. Alexandru Bărlădeanu
- Acad. Anghel Rugină
- Acad. N.N. Constantinescu
- Acad. David Davidescu
- Prof. dr. Constantin Ionete
- Prof. dr. Ivanciu Nicolae-Văleanu
- Prof. dr. doc. Alexandru Zanfir
- Prof. dr. Mircea Druc
- Prof. dr. Alexandru Albu
- Prof. dr. Mihai Părăluță
- Prof. dr. Gheorghe Zaman

Colegiul pentru problemele științei și învățământului:

- Acad. Ștefan Milcu
- Acad. Radu Voinea
- Acad. Ștefan Pascu
- Acad. Ion Coteanu
- Acad. Cristofor Simionescu
- Acad. Ștefan I. Ștefănescu
- Prof. dr. Liviu Maior
- Prof. dr. Grigore Brâncuș
- Prof. dr. Emil Tocaci
- Prof. dr. doc. Grigore Posea
- Prof. dr. Gheorghe Secară
- Prof. dr. G-ral (rez.) Emil Mihuleac
- Prof. dr. Ion Popescu-Argeșel

Colegiul pentru problemele culturii și artei:

- Acad. Eugen Simion
 - Radu Beligan
 - Grigore Vieru
 - Paul Everac
 - Dinu Săraru
 - Prof. dr. Ion Dodu Bălan
 - Prof. dr. doc. Alexandru Piru
 - Prof. dr. Victor Giuleanu
 - Prof. dr. doc. Alexandru Tănase
- Colegiul pentru ideea națională și socială în România:
- Prof. dr. Aurelian Bondrea
 - Prof. dr. Mitropolit Antonie Plămădeală
 - Prof. dr. Ioan Scurtu
 - Adrian Păunescu
 - Prof. dr. Ion Rebedeu
 - Prof. dr. Ion Popescu

- Prof. dr. Gheorghe Cazan
- Prof. dr. Ion Tudosescu
- Prof. dr. Tiberiu Nicola
- Prof. dr. Virgil Constantinescu

Colegiul pentru doctrine politice și probleme ale relațiilor internaționale:

- Valentin Lipatti
- Prof. dr. Florea Dudiță
- Prof. dr. Mircea Nicolaescu
- Prof. dr. Marin Voiculescu
- Ion Mărgineanu
- Dan Lăzărescu
- Prof. dr. Ion Zară
- Prof. dr. Constantin Mecu
- Prof. dr. Marin Nedelea
- Prof. dr. Constantin Vlad

Colegiul pentru problemele sănătății și protecției sociale:

- Acad. Nicolae Cajal
- Acad. Constantin Bălăceanu-Stolnici
- G-ral dr. Gheorghe Niculescu - membru de onoare al Academiei Române
- Prof. dr. doc. Iulian Mincu
- Prof. dr. doc. Victor Ciobanu
- Prof. dr. Caius Traian Dragomir
- Prof. dr. Andrei Firică
- Prof. dr. Dorin Sarafoleanu
- Prof. dr. Ioan Pop D. Popa
- Prof. dr. Ștefan Costea
- Prof. dr. Mihai Dumitrescu

Colegiul pentru problemele justiției, statului de drept și democrației:

- Acad. Valentin Georgescu
- Acad. Ion Filipescu
- Prof. dr. Vasile Giunea
- Prof. dr. Adam Popescu
- Prof. dr. Nicolae Popa
- Prof. dr. Ion Neagu
- Prof. dr. Andrei Popescu
- Cercet. șt. dr. Irina Zlătescu
- Prof. dr. Ionel Cloșcă
- Prof. dr. Mihai Merfea
- Prof. dr. Mircea Stroia

Director:

Prof. dr. AURELIAN BONDREA

MULT E DULCE ȘI FRUMOASĂ... (5)

UN NOU LIMBAJ DE LEMN?

Acad.
ION COTEANU

Pornind de la formula așa de des repetată azi, **durerile tranziției**, dl. Ion Marin se întreabă într-un articol de fond din "Adevărul" (3.VI.1993) dacă nu cumva am ajuns să vorbim și să scriem într-un nou limbaj de lemn, căci, observă d-sa, "durerile tranziției" a devenit "un slogan care nu mai spune nimic". Are dreptate - în continuare - și cu "vechile colaps, consens, implementare și chiar restructurare", dintre multele cuvinte pe care, mai ieri-alaltăieri, le tot repetau unii papagalicește. Întrebarea este însă dacă, fugind de ele, nu sărim peste cal și ne trezim în partea cealaltă asaltați tot de clișee verbale.

În definitiv, ce e un "limbaj - nou sau vechi - de lemn"? După cum pare, acest nume ar fi fost dat odinioară unui fel de exprimare plictisitor, dar nu pornind de la limbă ca vorbire, ci de la "limba" vreunui clopot de lemn, sau poate de la toiagul cu care se bate toaca, de unde și zicala populară: "ia nu mă mai bate la cap!".

Cu "toaca-toaca" orice asemenea

limbaj vrea să facă pe om să-i intre în cap din limba românească - și nu numai din ea - doar cuvintele și doar înțelesul pe care li-l dau cei care i le repetă întruna.

În loc să se spună, de exemplu, că, în perioada actuală, cu bucuriile și necazurile ei, trecem la capitalism, ni se sugerează, prin tranziție, că e doar tranziție. De ce? Fiindcă, în sens propriu, tranziția numește fie "trecerea unei mărfi peste granițe în condiții aparte datorită cărora nu se plătește vamă", fie "trecerea de călători la o escală oarecare din călătoria lor dintr-o parte a unei frontiere în cealaltă fără control vamal sau grăniceresc". Și, după cum pasagerul scapă repede de "tranziție", tot așa ar fi și cu tranziția. Stați deci liniștiți, că-i ca la tranziție!

Apoi de ce să "tranzițăm" la capitalism? Să zicem mai bine la "economie de piață", să scăpăm de bucluc, c-așa-i zic și alții. Și, dacă-i pe cum zic și alții, să luăm și pe marketing, că tot e ceva cu piața, chiar dacă-i pe englezește. După el vine manager-ul și izgonește pe întreprinzător, pe responsabilul de întreprindere și chiar pe patron, căci negustorul și comerciantul nu se mai poartă de mult. Dacă ar fi numai schimbare de nume, n-ar fi mare lucru, dar, învăluit de plăcerea de a fi fost numit manager, omul nostru uită din ce în ce mai des că, înainte de orice, e responsabil pentru fiecare act și fiecare gest pe care-l face ca întreprinzător.

Limbajul de lemn are însă și alt păcat. El se umflă-n pene ca un curcan și umflă la fel pe adeptii lui. Vrea, de exemplu, unul dintre ei să spună că nu știu ce escroc patentat, după ce și-a făcut firmă comercială fără nici o acoperire, și-a asigurat prin această firmă exportul de oi, ni se comunică prin acest limbaj că firma i-a asigurat derularea exportului de ovine ca și cum export n-ar însemna prin el însuși "faptul, acțiunea de a exporta", dar, ca

Mănăstirea construită, în jurul anului 1700, la Sâmbăta de Sus, în Transilvania, de Constantin Brâncoveanu.

Distrusă, împreună cu alte 150 de mănăstiri ortodoxe, în anii ocupației habsburgice, de tunurile generalului catolic Preiss (1785); reconstrucția mănăstirii a început în 1985, prin străduința mitropolitului Antonie Plămădeală.

Sfințirea noului lăcaș al mănăstirii s-a făcut la 15 august 1993, cu participarea I.P.S. Teoctist, Patriarhul României, și Bartolomeu I., Patriarhul Ecumenic al Constantinopolului.

Au fost prezenți peste 200 000 de credincioși veniți din întreaga țară.

să fie "masa mai bogată", hai să punem și pe derulare! Nici import n-a scăpat teafăr, dar nu de azi de ieri, ci încă din vremea în care de abia se vedea scris ici-colo, în vitrina vreunui magazin, pentru cine știe ce marfă mai aparte, din import. Pe-atunci credeam că nu era îngăduit să se scrie "importată" (din Anglia, din Belgia, din Franța, Germania etc.) și-mi ziceam mie însumi în glumă: iacă-tă că a ajuns și importul țării, de vreme ce se spune "din import" sau dacă nu țară, măcar port pe unde va la mare, că import e doar urmașul unei combinații petrecute în latina din Evul Mediu între in și porto, -are și luase de atunci înțelesul de "a purta, a duce, a căra ceva într-un loc sau altul". Îmi părea că nu e chiar așa de complicat dacă știe omul ce e ex-port.

Dar să lăsăm importul, căci bat la poartă vreo două verbe, unul anti-explosiv, celălalt mai de toată ziua. Primul e dezamorsa, dar nu o mină, nici o bombă gata să ne facă praf și nici măcar o simplă armă de foc, ci numai un scenariu. O persoană de prim rang își protejează colegii bănuți că ar fi acționat în folos propriu încheindu-și declarația cu propoziția: "În felul acesta se va dezamorsa încă un scenariu pus la cale de diverse grupuri de interese". Ce-o fi înțeles prin "grupuri de interese" nu ne privește deocamdată. (Nu cumva a vrut să spună "grupări de interese"?)

Dar - veți zice dv. - n-are omul dreptul să facă o metaforă? Să ia adică pe "scenariu", să-l confunde în mod mai mult ori mai puțin justificat cu "înscenare", să-l compare apoi cu o încărcătură de exploziv și să speră că l-a dezamorsat ori că se va dezamorsa de la sine. Condiția e însă ca acest mod așa de "subțire" de a vorbi să nu fie cumva un subterfugiu destinat să îndrepte atenția de la un act de corupție la... armament. Ce să ne mai mirăm atunci de proteste dezamorsate?

lată și al doilea verb cam "lemnos". Apare în legătură cu o escrocherie făcută printr-un transfer ilicit de bani: "Transferul - se scrie - a fost intermediat prin carnetele CEC". Să se fi ivit pe nesimțite în limba română literară un verb a intermedia? Să fie oare persoane sau lucruri care intermediază, în loc de a fi intermediari? Să se poată oare zice "m-a intermediat la tine prin nea Fănică"?

Ni s-ar putea aduce reproșul că prea tăiem firul în patru, că ne facem că nu știm că, în limbă, cuvintele se încarcă adesea cu valori stilistice care le însoțesc un timp. De știut, știm prea bine. Nu ne îndoim că nu se va încumeta nimeni astăzi să numească tovarăș pe un asociat al său în comerț, cum ar fi făcut înainte ca înțelesul aces-

tui termen să fi fost schimbat cu insistența bine cunoscută.

Multora dintre noi nu le prea place însă nici modul de a ne exprima oricum. Extrag spre exemplificare trei-patru fraze dintr-un scurt eseu din "Adevărul" (14 iulie crt.), Sechelele trecutului, semnat de Cornel Radu Constantinescu, pentru talentul cu care autorul satirizează ceea ce ar putea fi neolimbajul de lemn: "Încerc să reflectez la inconfortul trecerii prea rapide și nemediatizate de la

necesitatea liber-consimțită la libertatea obligatorie" (...) - Ce-i de făcut? - mă întreb. Un pas înainte și doi înapoi?" Nu, mai bine îmi asum reforma accelerând procesele vitale. În consecință, beau o coca-cola, cu satisfacția "de a fi pus umărul măcar la susținerea ofertei în economia de piață" etc. etc.

Și dacă tot ne aflăm pe la lozinci, vreau să spun pe la slogani, să facem și noi unul: "Hai să ne-adunăm lemnele din limbă să le-aruncăm!"

BUNĂ APRECIERE ȘI URĂRI DE SUCCES

Scrisoare adresată de Alexandru Mironov președintelui Fundației "România de Mâine", prof. dr. Aurelian Bondrea

Stimate Doamnă Profesor,

Primesc - și citesc - cu regularitate revista dv. și o consider un semnal de alarmă, acționând logic, și o bază de idei, ambele strict necesare în zilele noastre.

Vă dați seama că, întins peste mai multe domenii (Președinția, unde sunt consilier pentru probleme de educație - tineret - sport, TVR - cu emisiunile "Lumea de mâine" și "Știință și imaginație", unde "tușez" între 6 și 10 milioane de telespectatori, Radio, pagini de ziar și revistă) am senzorii bine conectați pe realitatea înconjurătoare. Vă pot, de aceea, confirma, că în ultimele luni de zile oamenii cu care mă întâlnesc au trecut, în procent sensibil, de la cererea simplă ("n-am..., vă rog să ne dați...") la cererea constructivă ("dacă ne-ați ajuta, am face cutare și cutare").

Ceea ce însă mă îngrijorează este interesul prea mic în căutarea perspectivei. Căci foarte rare sunt persoanele care au puterea (în primul rând, inițiativa) de a ridica privirea deasupra botinelor spre - măcar - viitorul imediat. Ce vrem să facem mâine, spre ce ne îndreptăm, ce se va întâmpla cu noi (de fapt: ce am dori să ni se întâmple mâine - pentru a acționa în consecință), cum trebuie să se construiască școala noastră, cât trebuie să ne deschidem influențelor internaționale și cât trebuie să păstrăm de la noi? - iată întrebări pe care foarte puțini și le pun.

Fundația "România de Mâine" este, sunt sigur, interesată de răspunsul la aceste întrebări; are în componență nume ilustre, ale unor gânditori autentici, interesați nu numai să peticească ziua de ieri, ci să se ridice pe vârful picioarelor pentru a privi către ziua de dincolo de mâine.

Vă rog să mă înscrieți, dacă se poate, ca membru al Fundației "România de Mâine". De asemenea, dacă credeți că este de folos, vă rog să publicați această scrisoare a mea către Colegiul redacțional al revistei "Opinia Națională".

Alăturat vă trimit propunerile doamnei Doina Mesteacăn care, neștiind că Fundația "România de Mâine" există, dorește să înființeze o asemenea instituție. Este entuziastă, are "miez" în ceea ce propune, poate fi utilă pentru activitățile pe care Fundația le depune. Primiți, vă rog, domnule profesor, urările mele de succes pentru Fundația "România de Mâine" și publicăția "Opinia Națională".

Alexandru MIRONOV
26 Iulie 1993

ASOCIEREA ÎN AGRICULTURĂ cerință de interes național

Cooperarea agricolă s-a dezvoltat în cursul istoriei în forme simple, în cadrul familiei și între familiile de agricultori. Odată cu adâncirea diviziunii sociale a muncii au apărut forme complexe de cooperare, generate, în special, de dezvoltarea industriei și comerțului. Au apărut, astfel, asocieri temporare pentru efectuarea unor lucrări agricole sau activități comune pentru comercializarea produselor. Mai târziu, pe o anumită treaptă de dezvoltare a capitalismului, a apărut "mișcarea cooperatistă", mai întâi în țările vest-europene. Apariția mișcării cooperatiste în România este semnalată de documentele vremii în ultimele decenii ale sec. al XIX-lea, un moment de răscruce fiind înfiptura Marii Uniri în anul 1918.

Pentru a limita procesul de înstrăinare a pământului și de parcelare, după reforma agrară din 1921 s-au răspândit larg ideile care promovau necesitatea asocierii și cooperării gospodăriilor țărănești în vederea mecanizării lucrărilor agricole. Gh. Ionescu-Sisești, inițiatorul unor importante legiferări agricole, a promovat asocierea țăranilor și a pus în lumină avantajele marii exploatare pentru aplicarea metodelor moderne de cultură. Numeroși oameni de știință și politicieni români (Gh. I. Sisești, V. Madgearu, Gh. Răducanu, Gh. Tașcă, Gr. Mladenatz, V. Slăvescu, I. Gh. Duca etc.) au adus contribuții deosebite la formularea conceptului de cooperare agricolă, la elaborarea unor soluții legislative și la găsirea unor forme specifice sau adaptate țării noastre. Este de remarcat că statutele de funcționare a formelor cooperatiste nu copiau pe cele din țările europene, ci îmbrăcau caracteristici românești. S-au creat și dezvoltat forme de cooperare întâlnite și în alte țări cum erau băncile populare (cooperative de credit), cooperativele de consum, dar și forme originale, ca, de exemplu, asociațiile cooperatiste pentru cumpărarea de pământ sau cooperativele forestiere, considerate "perla cooperatistă românească".

Procesul complex de dezvoltare a exploatareii agricole viabile și formarea a unor structuri cooperatiste moderne era frânat însă de menținerea unor puternice rămășițe feudale, de apariția monopolurilor capitaliste în sectorul comercializării și prelucrării produselor agricole, ceea ce a determinat creșterea numărului de țărani fără pământ și intensificarea exodului rural.

Intrarea României în război, urmările acestuia, seceta din anii 1946-1947, poverile "perioadei de trecere", industrializarea și dureasa deposedare a țăranimii de pământul pentru care s-a jertfit secole de-a rândul, prin transplantarea și aplicarea forțată a unui model străin acestor meleaguri, au determinat un proces nemaiîntâlnit în istorie - circa 3 milioane de țărani apti de muncă au luat drumul orașelor într-o perioadă de 15-20 de ani. La acest proces a

contribuit și reforma agrară din 1945, care a împroprietat 918 000 țărani, gospodăriile țărănești neposedând însă unelte, animale și resurse financiare. În anii următori, structurile cooperatiste existente s-au dezorganizat, iar sistemul politic instaurat, deși a declarat încurajarea cooperatizării agricole, i-a denaturat conținutul și a deturnat sensul și direcțiile în care țărani erau interesați: creditul, comercializarea produselor, aprovizionarea etc.

Evoluția relațiilor agrare în România, după decembrie 1989, atestă un proces revoluționar profund, întrucât s-au produs și se produc treptat transformări de substanță în domeniul proprietății. Aceste transformări sunt nu numai un mod de a repune țărănimea în drepturile ei legitime și de a-i face dreptate istorică, ci constituie și cadrul legislativ și structural necesar organizării economice pe baza proprietății private. Organizarea economică în condițiile în care mica proprietate țărănească a devenit din nou dominantă, prin aplicarea Legii fondului funciar, impune o strategie coerentă și politici agricole clare. Ori tocmai acest lucru nu s-a făcut la timp. În ultimii trei ani, s-a lichidat fizic cea mai mare parte a patrimoniului C.A.P., prin degradare, distrugere și proastă gestionare; s-au produs rupturi esențiale în structurile de producție și s-a dezorganizat sistemul de comercializare a produselor, fără ca acesta să fie înlocuit cu forme specifice; baza tehnico-materială se menține încă și azi în proprietatea statului iar țăranii proprietari ai pământului în vârstă înaintată, lipsiți de resurse și neprotejați de legi care să favorizeze organizarea modernă a proprietății, asistă neputincioși la escaladarea prețurilor, dezavantajoase pentru ei. Într-o etapă în care vechile structuri au fost abolite și cele noi întârzie să se constituie și să funcționeze, proliferază corupția, birocrăția, aparatul productiv se degradează întrucât nu se fac investiții, ramuri care produc produse vitale se prăbușesc (sfecla de zahăr, creșterea vacilor de lapte și a ovinelor, cultura cerealelor etc.); din exportatori de materii prime agricole și produse prelucrate am devenit importatori. Legislația agricolă săracă și lipsa unei gândiri realiste în evaluarea resurselor naționale au făcut mari nedreptăți țăranilor și au provocat un dezechilibru major al pieței agricole, manifestat printr-o profundă criză de subproducție și scăderea solvabilității cererii, cu efecte grave asupra sănătății populației și a stabilității sociale.

Scăderea producției agricole și scumpirea alimentelor pot fi oprite prin organizare economică și sprijin real acordat producătorilor agricoli. Procesul complex al ajustării structurale în agricultura noastră are drept coordonată de bază concentrarea proprietății și constituirea exploatareii agricole viabile, în forme variate de cooperare pe orizontală și pe verticală. Exploatareile agricole pot fi individuale sau de tip asociativ. Legea 36/1991 privind asocierea în agricultură asigură un cadru-orga-

nizării și funcționării acestora. Asociațiile și societățile agricole private, create pe baza liberei opțiuni a țăranilor și cu păstrarea proprietății private asupra pământului, pot deveni viabile. Numărul lor este în creștere; în anul 1992, funcționau 11 500 asociații și 4050 societăți agricole, deținând împreună cca. 40% din suprafața agricolă a țării. Consolidarea acestor forme asociative impune o largă cooperare cu toate formele de organizare, cu gospodăriile individuale și firmele private, cu unitățile de stat. Ceea ce agravează problemele comunității

rurale este modul de organizare a legăturilor de cooperare pe verticală; organizarea creditului rural este încă în stare de proiect; nu a fost adoptată o legislație agricolă încheagată; nu s-au elaborat programe pe sectoare și produse; lipsește un mecanism economic coerent și elastic de sprijinire a producătorilor agricoli, care să urmărească stimularea pe termen lung a creșterii producției de alimente strategice.

Pentru a relansa agricultura - marea speranță a României - sunt necesare, așadar, politici agricole credibile, susținute lo-

gistic și financiar de către stat pentru consolidarea proprietății private, care se extinde pe circa 80% din suprafața agricolă a țării și asupra celei mai mari părți a efectivelor de animale, precum și pentru restructurarea și privatizarea specifică, în etape, a unei părți din sectorul de stat. Pe aceste căi se poate asigura pe termen mediu și lung securitatea alimentară a țării. Asemenea obiective nu pot fi atinse fără organizarea pieței agricole pe baza modernizării tehnice și a dezvoltării relațiilor de cooperare.

■ Prof. dr. Letiția ZAHIU

COSTUL SOCIAL AL REFORMEI ECONOMICE

Înfăptuită într-un ritm relativ alert, într-o economie marcată de puternice dezechilibre, dependentă masiv de importul de materii prime și energie, fără fundamentarea și pregătirea necesară, în contextul unui climat social și politic special, reforma economică din țara noastră este însoțită de o inflație galopantă și recesiune prelungită. Sunt două fenomene, cu determinare complexă, care își au rădăcinile, în principal, în starea de dezechilibru și ineficiență a economiei, la care se adaugă cauze externe, ținând de conjunctura economică și politică mondială.

Amplioarea deosebită și durata mare de manifestare a recesiunii și inflației fac ca efectele acestora să se manifeste în toate componentele nivelului de trai, afectând viața oamenilor sub toate aspectele și pe toate planurile, cu consecințe imediate, dar și de lungă perspectivă.

O dimensiune importantă a costului social al reformei este dată de scăderea veniturilor reale ale populației. În planul veniturilor modificările sunt mai vizibile, sunt resimțite mai direct și imediat, fiind și relativ mai ușor măsurabile. Scăderea veniturilor reale s-a produs în urma liberalizării prețurilor, datorită creșterii masive a acestora, precum și a măsurilor de stabilizare macroeconomică - în principal cele de control al creșterii salariilor și de frânare a creșterii cheltuielilor bugetare, în condițiile declinului continuu al producției sociale. Proportțiile scăderii sunt mari pentru toate categoriile de venituri. Astfel, față de octombrie 1990, la sfârșitul anului 1992 salariul mediu a scăzut, în termeni reali, cu 30%, salariul minim cu aproape 50%, pensia medie de asigurări sociale cu 35%, pensia pentru limită de vârstă și vechime integrală cu 40%. Puterea de cumpărare a alocațiilor familiale s-a redus la jumătate în cazul familiilor cu doi copii și la o treime în cazul familiilor cu trei copii. Pentru șomerii scăderea veniturilor reale este mult mai mare. Un salariat plătit, la nivelul mediu, care își pierde locul de muncă, înregistrează față de

octombrie 1990 o diminuare a veniturilor sale la jumătate dacă beneficiază de ajutorul de șomaj și la o zecime dacă primește numai alocație de sprijin. Menționăm că până în aprilie 1993 salariul mediu real a scăzut față de octombrie 1990 cu 40%, iar salariul minim real cu 60%. Analiza evoluției diferitelor categorii de venituri pune în evidență următoarele caracteristici ale distribuției costului social:

a) Povara costului social al programului de reformă și stabilizare macroeconomică este mai mare și atârână mai greu pe umerii categoriilor defavorizate ale populației, în special ai familiilor cu salarii mici, ai celor cu mulți copii, ai familiilor monoparentale sau cu un singur salariat, amplificându-se dacă intervine și șomajul. Acestea sunt expuse unui proces masiv de sărăcire.

b) Între salariați, pe fondul scăderii considerabile a salariului mediu real, cei ocupați în ramuri sau activități care le-au permis, prin poziția de monopol (energia electrică, transport feroviar), să se constituie în grupuri de presiune, au forțat creșterea salariilor nominale mult peste medie și peste posibilitățile economiei, astfel încât salariile lor reale nu au scăzut, chiar au crescut. Aceasta în condițiile în care, pentru alte categorii de salariați, scăderea salariului real a fost mult mai mare decât cea medie.

c) Pensionarii, în special cei vechi, reprezintă, de asemenea, o categorie puternic afectată de scăderea puterii de cumpărare a acestora. Restricțiile politicii bugetare au impus limitarea creșterii pensiilor nominale, ceea ce în condițiile creșterilor mari de prețuri a determinat scăderea pensiei medii reale la mai puțin de două treimi din nivelul anului 1990. Este important de subliniat faptul că scăderea cea mai puternică a fost înregistrată de pensiile mari (de 3500 - 4000 în 1990), a căror putere de cumpărare s-a redus la jumătate. Pensionarii cu pensii mici, cei care beneficiază de pensie pentru vechime incompletă sau de urmaș (aflați în situația de sărăcie încă înainte de liberalizarea prețurilor) s-au

bucurat de o protecție relativ mai bună (prin sistemul de indexare-compensare), astfel încât pensia reală a acestor categorii s-a diminuat mult mai puțin (cu 10-15%), în ultima perioadă. Situația lor însă a rămas deosebit de grea, chiar dacă nu s-a mai înrăutățit.

d) Datele sumare privind veniturile din agricultură sugerează faptul că, în medie, dacă nu s-a înregistrat încă o creștere a veniturilor țăranilor, deci un câștig al acestora în urma reformei agrare și a creșterii prețurilor la produsele agroalimentare, cel puțin scăderea veniturilor reale este incomparabil mai mică decât în cazul salariaților și pensionarilor. De subliniat însă că nivelul de pornire (1989-1990) era considerabil mai scăzut în cazul țăranilor comparativ cu salariații, atât în ceea ce privește venitul mediu pe o persoană activă, cât și venitul mediu pe o persoană din familie.

e) În aprecierea proporțiilor scăderii veniturilor din salarii și pensii și a efectului acestora asupra nivelului de trai al familiilor nu trebuie pierdut din vedere că o parte, deloc neglijabilă, din salariați, pensionari și șomerii beneficiază de venituri, fie ele oricât de mici, din agricultură, precum și din activități pe cont propriu sau în cadrul economiei secundare, completându-și astfel veniturile principale și compensând, cel puțin parțial, pierderea puterii de cumpărare a acestora. Menționăm că potrivit datelor din bugetele de familie, consumul din gospodăria proprie reprezintă, în medie, o treime din consumul alimentar al familiilor de salariați și de pensionari, două treimi din consumul alimentar al familiilor de muncitori din mediul rural și 16% din cel al familiilor de muncitori din mediul urban.

f) De remarcat, totodată, că există și beneficiari ai rezultatelor reformei - întreprinzători care, valorificându-și economiile, talentul și inteligența, au pus pe picioare activități care le asigură câștiguri substanțiale; după cum există și îmbogății din speculă și corupție, de asemenea cu venituri mari și foarte mari.

Analiza distribuției costului social al reformei pune în evidență necesitatea promovării unei politici sociale mai nuanțate, nevoia asigurării unei protecții sociale deosebite, prin instrumente adecvate, a categoriilor și familiilor aflate în situații foarte grele. Este timpul ca asistența socială să devină mai activă, iar protecția socială să fie mai bine orientată spre persoanele care au realmente mai multă nevoie de ea.

■ Maria MOLNAR
Institutul de Economie Națională

ÎNVĂȚĂMÂNT DE CALITATE, POARTĂ SPRE VIITOR

UNIVERSITATEA "SPIRU HARET"

Concursul de admitere
pentru anul universitar
1993 - 1994

NIVEL ȘTIINȚIFIC, rigoare didactică

(Continuare din pag. 1)

Cu un corp didactic de elită, oameni de știință și pedagogi experimentați, cu o disciplină universitară în cel mai frumos sens al termenului, instituită ca un lucru de la sine înțeles, limpede, simplă, fructuoasă și cu o constantă preocupare pentru ceea ce este modern și eficient, ea privește dincolo de un "acum" conjunctural. A iniția și a pune în practică tot ce dă un adevărat contur spiritului modern, de la a deprinde pe studenții săi de la informatică sub toate aspectele ei, inclusiv sub cel de operator aflat în fața calculatoarelor electronice pe care învață cum să le întrebe și cum să le interpreteze răspunsurile, la faptul de a nu ne codi să introducem în studiu tehnici și domenii științifice noi, iar, la nevoie, să și înființăm secții și chiar facultăți universitare noi, iată pe scurt o latură a spiritului în care se desfășoară viața acestei universități. A se mișca și a lucra într-o asemenea atmosferă este pentru orice om de cultură nu numai o satisfacție, ci și o bucurie. E satisfacția de a urma drumul spiritual al unui savant ca Spiru Haret și bucuria de a constata că ceea ce a înțeles el prin "școală",

de la cea elementară pe care, ca ministru, a ținut s-o vadă cu ochii lui în cine știe ce sat, la universitate, e bucuria de a simți că acest "înțeles" a revenit în instituția care-i poartă numele.

La început de an universitar nou, se cuvinea - credem - să reflectăm la această îmbinare, să punem în cumpănă dreaptă ce trebuie să fie generațiile de tineri pe care le pregătim, să le oferim nu numai cantități de cunoștințe, fără de care nu se va putea mișca nimic, ci, în mod deosebit, să le stimulăm acea vioiciune a spiritului de a se îndrepta spre CUM trebuie abordate situațiile neprevăzute, inedite, fiindcă, orice s-ar spune, nici cea mai perfecționată mașină din lume nu e în stare să țină locul minții omenești.

A ști de unde să-ți iei informația e absolut necesar - ar fi o naivitate enormă să se uite acest lucru - a ști însă ce să faci cu informația aici și acum, fără a scăpa din vedere ce vine după fiecare acum, aceasta este ceea ce se așteaptă de la noi, e culmea către care trebuie să îndreptăm pe studenții noștri, chiar de nu va fi nici ușor, nici simplu.

În "Opinia Națională" au apărut informații referitoare la facultățile:

Sociologie-Psihologie,
Pedagogie
și Psihologie Școlară,
Istorie, Fizică
Aplicată, Marketing
și Comerț Exterior
(numerele 16-17 din
21 iunie - 5 iulie a.c.);
Medicină,
Stomatologie,
Colegiul de Tehnică
Dentară, Institutul
de Învățământ
și Cercetare "Școala
Ardeleană" din Blaj
(numărul 18 din 5-12
Iulie a.c.); Limba și
Literatura Română,
Drept și Administrație
Publică, Medicină
Veterinară, Muzică,
Facultăți cu profil
tehnic, Colegiul
Pedagogic
de Institutori, Institutul
de Învățământ
Superior și Cercetare
Științifică "Nicolae
Iorga" - Vălenii
de Munte.
(numărul 19 din
12-19 Iulie a.c.).

FACULTATEA DE MATEMATICI APPLICATE ȘI INFORMATICĂ

Scopul acestei facultăți este de a forma specialiști în domenii care, cel puțin până în momentul de față, nu au fost pregătiți în învățământul de stat.

Pentru aceasta există două secții: a) Secția de matematici aplicate - actuarial și b) Secția de informatică.

Anii I și II de studii asigură o pregătire generală comună în domeniul matematicii și informaticii. În acești primii doi ani se predau disciplinele clasice de matematică (Analiză, Algebră, Geometrie, Ecuații diferențiale și cu derivate parțiale, Probabilități și Statistică matematică), precum și noțiuni de bază ale informaticii (Structura calculatoarelor, Programarea calculatoarelor, Limbaje de programare, Sisteme de operare). După primii doi ani, studenții optează pentru una din cele două secții menționate, în care se realizează pregătirea de specialitate pe parcursul a încă doi ani. La Secția de matematici aplicate - actuarial se predau discipline legate de modelarea matematică a proceselor financiare cum sunt: Teoria matematică a asigurărilor, Teoria sondajului statistic, Teoria fiabilității ș.a. Procese de risc în actuarial, Statistică computerizată etc. Secția de informatică urmărește pregătirea de analiști de modele și sisteme; la această secție se predau discipline specifice cum sunt: Modelarea matematică și simularea, Sisteme informatice, Proiectarea structurată a sistemelor complexe, Baze de date și Informatică și modele de gestiune.

La cele două secții sunt prevăzute în ultimii doi ani și cursuri de interes general ca: Analiză numerică, Cercetarea operațională, Inteligența artificială.

Pentru întregirea pregătirii generale, în anii I și II sunt prevăzute cursurile: Introducere în management, Noțiuni de economie, Noțiuni de finanțe și contabilitate și Limba engleză. Prin cursuri facultative sau opționale prevăzute în anul III se asigură și pregătirea psiho-pedagogică (Seminarul pedagogic), oferindu-se în acest mod accesul absolvenților la funcții de predare în învățământul preuniversitar (disciplinele de Matematică și Informatică). În anii III și IV, la ambele secții sunt prevăzute și 1-2 cursuri opționale de specialitate la care se predau de regulă noutăți apărute în fiecare domeniu.

După cei patru ani de studii și după susținerea examenului de licență (care prevede și elaborarea și susținerea unui proiect de diplomă, absolvenții primesc diplome de matematician (agent), actuar, respectiv informatician analist de modele și sisteme.

Facultatea oferă și posibilitatea înmatriculării la cursuri cu frecvență parțială, a căror durată este tot de 4 ani, cursurile de pregătire și examenele desfășurându-se în patru sesiuni (ianuarie - februarie, aprilie, iunie și septembrie).

Pentru absolvenți este prevăzut și un nivel postuniversitar ("Master of Science" sau "Studii aprofundate") care se organizează în funcție de solicitări, urmărindu-se aprofundarea unor direcții din cadrul celor două specializări.

Baza materială a Facultății de Matematici Aplicate și Informatică este corespunzătoare. Facultatea beneficiază de serviciile unui Centru de calcul foarte bine dotat, care asigură accesul studenților la tehnica de calcul necesară pregătirii practice sau realizării de proiecte la diversele discipline prevăzute în planurile de învățământ.

Deși facultatea nu dispune de o bogată bibliotecă, materialele bibliografice pentru cursuri se găsesc în bibliotecile de stat (BCU, Biblioteca națională, bibliotecile de la Universitatea București și Universitatea Politehnică etc.), ele fiind elaborate de cadrele didactice care predau la Institutele de învățământ de stat (Facultatea de matematică, Universitatea Politehnică, Institutul de Construcții din București) și care sunt și titularii ale disciplinelor de specialitate din cadrul Universității "Spiru Haret".

În legătură cu modul de desfășurare a concursului de admitere la această facultate s-au publicat unele informații în numerele 16-17 din 21 iunie - 5 iulie a.c. ale acestei reviste.

■ Prof. dr. Ion VĂDUVA
Decanul Facultății de Matematici Aplicate și Informatică

INSTITUTUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR ȘI CERCETARE "ANDREI MUREȘANU" BRAȘOV

Institutul de Învățământ Superior și Cercetare "Andrei Mureșanu", aparținând Universității "Spiru Haret" din București, funcționează în cadrul Fundației non-profit "România de Măine", filiala Brașov, începând cu anul universitar 1992-1993, având în componența sa următoarele facultăți și colegii:

1. **Facultatea de Medicină**, cu o perioadă de școlarizare de 6 ani - cursuri de zi - își propune să pregătească medici de o înaltă ținută profesională, capabili să dezvolte cercetarea științifică în pas cu progresele realizate pe plan internațional. La această facultate pregătirea studenților se face de către specialiști de înaltă calificare, de la universitățile din Cluj-Napoca și București,

precum și cu medici specialiști din Brașov. Planul de învățământ este în perfectă concordanță cu cel de la universitățile de stat cu tradiție și recunoscute pe plan internațional. Activitățile de laborator, precum și de la disciplinele preclinice și clinice se vor desfășura în policlinicile și spitalele din municipiul Brașov. După susținerea publică a lucrării de diplomă absolventului i se acordă titlul de "medic" de medicină generală.

2. **Facultatea de Științe Economice**, pregătește economiști la cursuri de zi cu durata de 4 ani și la cursuri cu frecvență parțială cu o durată de 5 ani, în domenii fundamentale ale economiei de piață, după cum urmează: Management financiar - contabil-banțar; Marketing și comerț exterior; Management în turism. Planurile de învățământ sunt axate pe
(Continuare în pag. 5)

(Continuare din pag.4)

un "trunchi comun" de patru semestre (doi ani) la cursurile de zi și, respectiv, cinci semestre la cursurile cu frecvență parțială. Acest trunchi comun va cuprinde practic disciplinele comune pentru toate trei specializările, cum ar fi: Bazele teoretice ale economiei, Matematici economice, Bazele contabilității, Bazele informaticii, Statistică, Management general, Programarea calculatoarelor, Marketing ș. a. După parcurgerea "trunchiului comun" activitatea se va desfășura separat, pe specializările cuprinse în structura facultății încă patru semestre (2 ani) la cursurile de zi și respectiv cinci semestre la cele cu frecvență parțială. Absolvenții facultății, după obținerea diplomei, pot exercita profesiunea în cadrul compartimentelor de export-import, aprovizionare și desfacere la societăți comerciale sau regii autonome, în unități bancare, burse de mărfuri și de capital, la agențiile comerciale și reprezentanțele române și străine, precum și în cadrul organizațiilor economice internaționale.

3. **Facultatea de Căi Ferate**, funcționează cu patru secții de specializare: Material rulant; Exploatarea și economie feroviară; Automatizări, Centrale electrodinamice și electrificări feroviare; Construcții feroviare, toate la cursuri de zi cu o durată de patru ani. Studenții vor fi pregătiți astfel în vederea rezolvării problemelor de proiectare, execuție și întreținere a căilor ferate, inclusiv a construcțiilor feroviare, a exploatarea, reparării și întreținerii parcului de locomotive, vagoane și a tuturor instalațiilor de automatizare cu specific feroviar, precum și organizarea circulației trenurilor, organizarea activității comerciale în relațiile căii ferate cu agenții economici pe care îi servește. Baza materială, laboratoarele și dotările unităților feroviare din Complexul feroviar Brașov constituie o garanție și a unei pregătiri practice la un nivel calitativ superior. La admitere studenții vor opta, în ordinea preferințelor, la toate patru specializările.

4. **Facultatea de Geografie - Istorie**, cursuri de zi și cu frecvență parțială, ambele cu o durată de 5 ani, pregătește profesori de Geografie și Istorie pentru învățământul gimnazial și liceal, studiile fiind organizate în două trepte: treapta I-a cu o durată de 3 ani și treapta II-a cu o durată de 2 ani. În treapta I-a se pregătesc profesori cu dublă specializare - Geografie și Istorie - în ponderi egale, pentru ciclul gimnazial (clasele V-VIII). În acest scop studenții primesc o instrucție de bază prin parcurgerea disciplinelor fundamentale din cele două domenii, completate cu cuantumul necesar de cunoștințe psiho-pedagogice și metodic-didactice adecvate învățământului gimnazial. Finalizarea studiilor din prima treaptă, încheiate cu un examen recapitulativ, sintetic, se face prin obținerea unei diplome, care atestă calificarea profesională și conferă absolventului autorizația de a preda Geografia și Istoria în ciclul gimnazial. În treapta a II-a (anul IV și V) se pregătesc profesori pentru ciclul liceal (clasele IX-XII) în specializarea Geografie sau în specializarea Istorie, la alegere, prin studierea unor discipline de aprofundare, precum și a unor discipline psiho-pedagogice și metodic-didactice adecvate ciclului liceal.

5. **Facultatea de Psihologie - Pedagogie**, cu o durată de studii de 4 ani la cursurile de zi și 5 ani la frecvență parțială, își desfășoară activitatea pe baza unui plan de învățământ astfel conceput încât să asigure un echilibru între cele două specializări: psihologia și pedagogia, oferind o pregătire de același nivel superior la ambele specializări. Potrivit celor mai avansate principii reformatoare actuale ale învățământului românesc, studenții facultății parcurg un "trunchi comun" al disciplinelor care le asigură pregătirea fundamentală generală și profundă în domeniile Psihologiei și Pedagogiei, extins pe o durată de

6 semestre (3 ani) la cursurile de zi și 7 semestre la cele cu frecvență parțială. În ultimele 2 semestre ale cursurilor de zi (anul IV) și respectiv în ultimele 3 semestre ale cursurilor cu frecvență parțială, studenții se vor specializa, potrivit opțiunilor, în următoarele trei domenii: Comerț - Industrie; Relații sociale; Sănătate. Absolvenții facultății au posibilități largi de inserție socială în domenii ca: Învățământ; Învățământ special; Asistență socială; Centre de reconversie a forței de muncă; Centre de selecție, orientare și pregătire profesională; Industrie; Comerț; Cultură și artă; Justiție și armată; Medicină și farmacie; Sport și spații de loisir.

6. **Facultatea de Științe Juridice**, cu durata de studii de 4 ani la cursuri de zi și 5 ani la frecvență parțială, având în vedere opțiunea fundamentală a României pentru instituirea statului democratic de drept, racordat la standardele internaționale de civilizație, a întocmit un plan de învățământ în perfectă concordanță cu cel de la Facultățile de Drept ale universităților de stat din centrele universitare tradiționale. Cadrele didactice sunt recrutate din rândul celor mai calificați specialiști în materie, din București și Brașov, iar programele analitice sunt adaptate cerințelor societății românești în plin proces de transformare. Cadrele didactice ale facultății desfășoară, pe lângă activitatea didactică și o amplă activitate de cercetare, care coordonează de asemenea și cercetarea din cadrul "Societății studenților juriști" din Brașov.

7. **Colegiul Universitar de Informatică și Economie**, cu durata de 3 ani cursuri de zi pregătește specialiști în: Tehnologie informatică, Comerț, Contabilitate și Turism. Specializarea "Tehnologie informatică" își propune pregătirea studenților în profesiunea de "informatician". Pe parcursul studiilor se vor iniția proiecte de cercetare în domenii privind: rețele neurale; procesare imagini și sisteme multimedia; programare orientată pe obiect; grafică pe calculator; proiectare asistată; sisteme distribuite; arhitecturi paralele ș.a.

Specializările "Comerț, Contabilitate și Turism" pregătesc studenții pentru profesiunea de "tehnician economist", prin însușirea metodelor și tehnicilor de comerț, finanțe și con-

tabilitate, expertiză contabilă și control financiar, precum și o aleasă pregătire pentru activitatea de turism.

8. **Colegiul Universitar Tehnic și de Construcții**, are o durată de 3 ani, cursuri de zi și pregătește specialiști în: Topografie și Cadastru; Optometrie; Căi ferate și lucrări de artă.

Specializarea "Topografie și Cadastru" formează "conducători tehnici topografi", profesione de mare actualitate și de viitor cu posibilitate de activitate la: oficii de cadastru, primării, prefectură, reglementări acte notariale - vânzări, cumpărări, moșteniri - parcelări, trasarea construcțiilor drumurilor, autostrăzilor, funicularilor, etc.

Specializarea "Optometrie" pregătește pentru profesiunea de "conducători tehnic" specializat în măsurători optice în general și tehnică oftalmologică în special (analiza sistemului vizual uman, concepția și realizarea protezelor oftalmologice, întreținerea, reglarea și utilizarea aparatului oftalmologic).

Specializarea "Căi ferate și lucrări de artă" pregătește studenții pentru profesiunea de "conducător tehnic" la lucrări privind execuția și întreținerea căii ferate, precum și a lucrărilor de artă (poduri, tuneluri, zidărie de sprijin ș.a.).

9. **Colegiul de Birotică și Secretariat**, cu o durată de 3 ani, cursuri de zi, pregătește studenții pentru profesiunea de "secretar superior", având ca obiective principale: însușirea aprofundată a deprinderilor de utilizare a calculatorului în domeniul tehnoredactării computerizate; achiziții de date; înregistrări TVA; însușirea limbilor străine (3 limbi); însușirea unui comportament psiho-social adecvat profesiunii.

10. **Colegiul de Monitori de Schi și Antrenori de Tenis**, cu durata de 2 ani, cursuri de zi, pregătește specialiști în domeniul predării tehnicii schiului și tenisului de câmp. Aceștia vor putea lucra ca "antrenori" la cluburi cu specific și în domeniul turismului ca "instructori" în stațiunile balneo-climaterice.

■ Prof. univ. dr. Virgil Olariu
director general al Institutului
de Învățământ Superior și
Cercetare "Andrei Mureșanu" -
Brașov, prorector al Universității
"Spiru Haret"

FACULTATEA DE FARMACIE

Cercetarea științifică în domeniul medicamentului a cunoscut în ultimele decenii o dezvoltare fără precedent, având drept rezultat crearea unui număr mare de medicamente noi, care au îmbogățit arsenalul terapeutic și au schimbat în mare măsură medicația în unele maladii.

Numărul mare al acestor medicamente, în majoritate de natură organică, impune ca obiectiv principal al învățământului de farmacie o serioasă pregătire profesională a viitorilor farmaciști, specialiștii chemați să contribuie la realizarea medicamentelor în fabricile de medicamente, la prepararea lor în farmaciile de spital și publice, la prepararea onora din plante medicinale, la controlul calității acestora în laboratoarele de control al medicamentelor, la difuzarea acestora etc.

Pentru aceasta, planul de învățământ are un nivel foarte ridicat, cu creșterea numărului de noțiuni la disciplinele fundamentale (Chimie Anorganică, Chimie Organică, Fizică, Botanică, Chimie Analitică) dar și la cele aplicative (Tehnică Farmaceutică, Chimie Farmaceutică, Farmacognozia, Controlul Medicamentelor, Industria Farmaceutică, Toxicologia, Chimie medico-sanitară).

Acest plan de învățământ prezintă echilibrul necesar între cunoștințele teoretice și deprinderile practice iar programele analitice atât pentru cursuri cât și pentru lucrările practice

asigură însușirea noțiunilor teoretice și deprinderilor practice de către studenți, de manieră să asigure viitorilor farmaciști pregătirea necesară pentru a rezolva cu competență obligațiile profesionale indiferent de locul de muncă.

Prezența în rândul corpului didactic a unor cadre didactice universitare, cu titluri științifice, cu rezultate remarcabile în învățământ și cercetare, constituie garanția pentru formarea unor specialiști foarte bine pregătiți profesional, competitivi, care să facă față exigențelor actuale în domeniul medicamentului.

După absolvirea facultății, absolvenții vor putea lucra după dorință în farmaciile de spital și publice (acestea, în viitor, majoritatea particulare) dar și în industria de medicamente, laboratoarele de control medicamentelor, de toxicologie și în domeniul plantelor medicinale.

Pentru aceasta este necesară participarea conștiințioasă a studenților la desfășurarea întregului proces de învățământ, de maniera ca să asigure îndeplinirea obiectivului principal al Facultății de Farmacie și, anume, formarea unor specialiști foarte utili pentru a activa într-unul din domeniile medicamentului, menționate anterior.

■ Prof. dr. C. BALOESCU
Decan al Facultății
de Farmacie

INSTITUTUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR ȘI CERCETARE "MIHAIL MANOILESCU" IAȘI

Institutul dispune de spațiul necesar într-o clădire închiriată pentru un ciclu de învățământ (5 ani). În cadrul acesteia sunt organizate spațiile pentru procesul didactic, biblioteca și laboratorul de informatică, rectoratul și decanatele, serviciile administrative. De asemenea, la etajele III și IV ale clădirii este amenajat căminul studentesc al Institutului, cu 120 locuri.

În aceeași ordine de idei, a asigurării condițiilor necesare pentru desfășurarea în condiții corespunzătoare a procesului de învățământ, atenția a fost îndreptată și în direcția multiplicării și editării cursurilor profesorilor din Institut, precum și dotării bibliotecii cu principalele lucrări de specialitate editate în țară în ultimii ani. Institutul dispune de un compartiment de multiplicare, unde au fost pregătite și oferite studenților 8 cursuri pentru facultățile de Științe economice și Drept. Totodată, a fost editat cursul de Bazele marketingului și se află sub tipar cursurile de Contabilitate și Doctrină economice. Programul prevede intensificarea procesului de multiplicare și editare de cursuri și manuale, astfel încât să realizăm, cât mai curând, acoperirea integrală a procesului didactic cu baza documentară a profesorilor Institutului.

O coordonată importantă a activității Institutului este îmbinarea procesului didactic, instructiv de înalt nivel cu preocupările de cercetare științifică la care pe lângă profesori să fie antrenati și studenții. Realizarea acestei cerințe este asigurată de existența unui corp profesoral prestigios. La toate disciplinele există cadre didactice dintre cele mai bine cotate în Centrul universitar Iași, unele dintre acestea recunoscute între specialiștii cei mai buni din țară. În martie a. c. a fost organizată prima Sesiune științifică a cadrelor didactice, pentru specialitățile Economie, Drept și Educație fizică, în cadrul căreia au fost prezentate cca. 40 de lucrări. La Sesiunea științifică au participat și cadre didactice de la institute de stat din Centrul universitar Iași. De asemenea, în luna decembrie 1992 a fost organizată prima Sesiune științifică a studenților Institutului, în cadrul specialităților de Economie și Drept, la care au fost prezenți și și-au adus contribuția, pe lângă studenții de la cursuri de zi, un număr de studenți de la cursurile cu frecvență parțială. Au fost prezentate peste 50 de lucrări, dovedind, atât buna pregătire, cât și interesul studenților pentru munca de cercetare.

În anul universitar viitor vom continua acțiunile în direcțiile menționate, pentru a asigura un învățământ de calitate, comparabil cu cel realizat în instituțiile de prestigiu din țară, care să satisfacă cele mai ridicate exigențe ale domeniului.

■ Prof. univ. dr. Petre Mălcomețe
director general al Institutului
de Învățământ Superior și
Cercetare "Mihail Manoilescu" -
Iași, prorector al Universității
"Spiru Haret"

Filială a Fundației "România de Măine" și Universității "Spiru Haret" București, Institutul își desfășoară activitatea în cadrul următoarelor facultăți și secții de specialitate:

1. **Facultatea de Științe Economice**, cu trei secții: a) Secția de Marketing-Management; b) Secția de Economia Turismului și Serviciilor; c) Secția de Finanțe-Contabilitate. În cadrul facultății studiază 160 studenți la cursurile de zi și 164 la cursurile cu frecvență parțială (fără frecvență). Primele două secții, care au fost create din anul universitar 1990-1991, au studenți atât la cursurile de zi, cât și la cele cu frecvență parțială, care au parcurs primele trei ani de studii, promovând în anul IV. Secția de Finanțe-Contabilitate se află la sfârșitul primului an de funcționare.

2. **Facultatea de Drept**, cu două secții: a) Secția de Drept; b) Secția de Drept Economic și Administrativ. În cadrul acesteia studiază 42 studenți la cursurile de zi și 132 la cursurile cu frecvență parțială. Facultatea a fost înființată în anul universitar 1991-1992, studenții acesteia parcurgând primele doi ani de studii.

Începând cu acest an universitar, în cadrul Institutului vor funcționa încă două facultăți:

3. **Facultatea de Filologie**, cu două secții, ambele cu dublă specializare: a) Secția Română-Engleză; b) Secția Română-Franceză.

4. **Facultatea de Istorie**, cu o singură secție de specializare - Istoria României.

5. Cea de a cincea facultate a Institutului funcționează în municipiul Piatra Neamț. Aceasta este **Facultatea de Educație Fizică**, care a fost înființată în anul universitar 1992-1993, având o grupă de 43 studenți la cursuri de zi.

O mențiune specială pentru această Facultate: ea își desfășoară activitatea în acest municipiu aflat pe primele locuri din țară în privința dezvoltării sportului de performanță, având echipe în diviziile naționale la principalele ramuri sportive (fotbal, handbal, baschet, volei). De asemenea, municipiul Piatra Neamț dispune de una din cele mai bune baze sportive din țară, de care beneficiază și studenții facultății. De altfel, o bună parte din studenți sunt sportivi de performanță din cluburile și asociațiile sportive din oraș. Ceilalți, în principal, sunt profesori suplینitori care nu au calificare universitară.

În organizarea și desfășurarea activității Institutului am avut în vedere, în primul rând, crearea de secții de specializare de primă importanță pentru cerințele economiei de piață - (Marketing-Management, Turism și Servicii, Finanțe-Contabilitate, Drept economic și administrativ) sau specializări, neglijate în trecut, dar foarte importante pentru interesele generale ale domeniului în țara noastră (Secțiile de Filologie și Istorie). Datorită preocupărilor de asigurare a bazei materiale necesare bunei desfășurări a activității,

CONȘTIINȚA NAȚIONALĂ ȘI CULTURA

Neîndoiește, componentele intrinseci ale conștiinței naționale sînt inevitabil și de o cultură în genere, de o cultură națională în special. Nu vom putea face aici referire la sutele de definiții și caracterizări referitoare la cultură. Vom aminti doar unele dintre cele care au o mai mare relevanță pentru națiune, pentru idealul național, pentru relația însăși cultură-civilizație-națiune.

Pentru Nicolae Iorga, patriarhul culturii române, "cultura e sufletul omenesc în veșnică acțiune, tot mai departe și mai sus" în timp ce, pentru Mihai Ralea, "o idee nu-ți poate produce adevărată căldură în suflet decât dacă ai suferit pentru ea...". Cealaltă literatură română, Mihail Sadoveanu, mărturisea semnificativ: "Nu cunosc altă libertate pentru oameni și popoare decât cultura. Nici libertatea de a trăi în prejudecăți și privilegii, nici libertatea de a te folosi de munca altora, nici libertatea de a nu face nimic, nici libertatea de abuzuri lângă suferința obștească nu le socotesc libertăți".

Un răspuns și mai direct la problema care ne interesează aici prioritar îl găsim în scrierile criticului E. Lovinescu. Căci, scria el, "toate operele literare sunt valorificate sub raportul gradului de convergență a ideii naționale". Mai mult, în opinia sa, "esențialul e ca ele (subiectele literare - n.n.) să fie originale, trase din observația directă și nu din simple imitații străine, fără o întipărire națională și locală". Gândul său este clar exprimat și în Pași pe nisip, în care se arată textual: "Toate straturile națiunii au dreptul de a fi reprezentate în literatura neamului".

În același spirit, C. A. Rosetti rostea cu nedismulată mândrie: "Poporul român este prin tradițiune civilizată, nobil, inteligent, democrat, viteaz și apt a restrânge totul în sine". De asemenea, filosoful-literat sau literatul filosof Camil Petrescu era de părere că "ceea ce deosebește o societate de civilizație de una de cultură e că lumea ei imită și practic pasionat și cu entuziasm toate formele de cultură, fără să aibă însă stăruința de a suporta toate consecințele". În sfârșit, nu putem să nu amintim în această suită de reflecții românești asupra relației cultură-națiune aprecierea de largă profunzime și relevanță pe care o datorăm lui Nicolae Titulescu: "Destinele glorioase ale popoarelor nu depind nici de forța lor numerică, nici de întinderea teritorială a țărilor, ci din chipul în care se pricep și slujesc civilizației".

Sinteză a dezvoltării țării

Rezultă cu claritate, și din aceste succinte dar pilduitoare referiri, efortul concertat al autorilor citați în vederea surprinderii rolului culturii, al civilizației, al lumii spirituale în înțelegerea și promovarea ideilor de națiune, de ideal național în lumea contemporană, în vederea identificării naturii procesuale a culturii și civilizației în ansamblul de factori propulsatori ai națiunii.

Cultura nu este un amalgam de informații, fie ele și de cultură, ci ea este un sistem de ordonare a cunoștințelor dobândite de la alții dar brodate pe ale tale și pe o ordonare și interpretare proprie. O constantă a culturii din toate timpurile, iar cultura noastră nu face nici ea excepție, o constituie originalitatea, identitatea ei specifică, spiritul rațional, doza ei de inteligență. Căci o cultură fără inteligență este precum o casă fără geamuri: cultura vine, cert, și din cărți, dar mai ales din cartea vieții. Într-adevăr, treptele culturii se urcă greu, dar ele nici nu se pot ignora

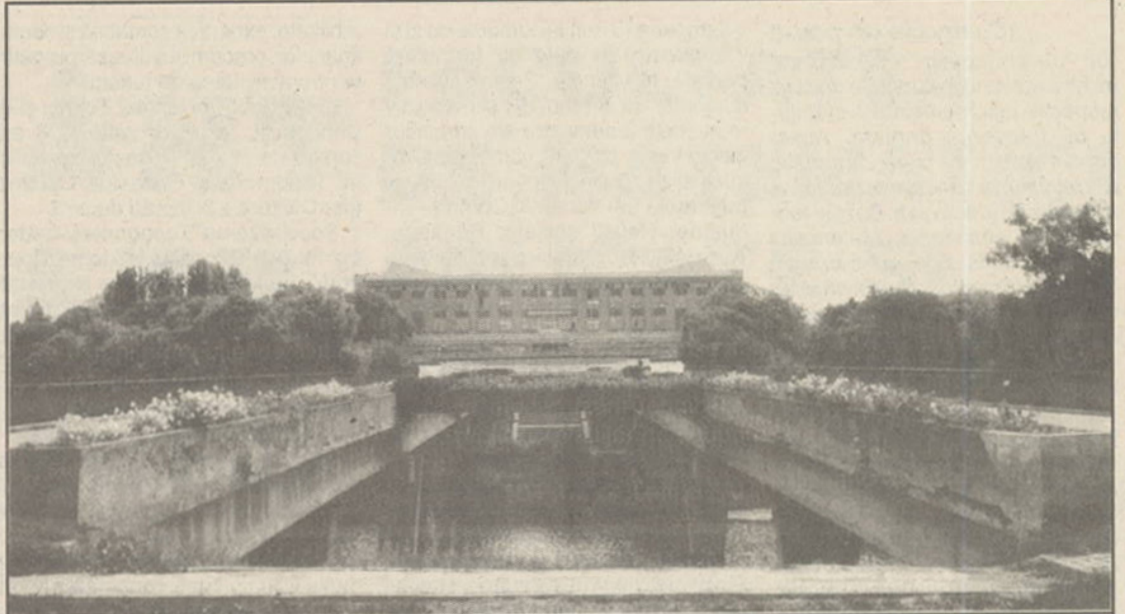
după aceea de nimeni, nici prin abuz, nici prin clevetire, cumpăna culturilor unei nații fiind vestitoarea altor epoci mai semețe, mai îndrăznețe.

Națiunea este percepută în istoria și cultura politică românească drept sinteză atât a dezvoltării țării în planurile economic, material, social-politic, juridic cât și spiritual. Nu e de mirare că națiunea este revendicată, deopotrivă, și de politici și filosofi, de juriști și psihologi, de sociologi, economiști și etnografi și, nu în ultimă instanță, de mai toate genurile literare, de la proză la critică literară, de la eseu la confesiuni, de la poezie la poeme etc.

Conștiința națională urzită în timp, cu multă trudă, cu multă dăruire și maturitate, în care s-au combinat benefic calitățile sale native de cumișenie, de îndârjire și răspundere, a însoțit dintotdeauna idealul național, răspunderea istorică de progres pe scara civilizațiilor de ieri și de azi. Este un fapt atestat de atâtea ori în istoria zbuciumată a românilor că poporul nostru, în mai toate momentele sale de răscruce, de încercare, de verificare a potențialului său rațional, a probat înțelepciune, dreaptă cumpănă și, nu în ultimă instanță, intransigență națională, patriotism. Cine a încercat, încearcă sau va încerca să pună sub semnul întrebării adevărul referitor la rolul națiunii în istorie - ieri, azi, mâine - sau se va ambiționa a nu recunoaște rațiunea suficientă a națiunii române, a ființei naționale române, a dăinuirii ei prin vrerea și puterea poporului român, cine, cochetând cu alte interese, cu alte mentalități, cu alte străni filosofii străine de neam și țară -, va jigni sentimentul sacru de patriotism, de conștiință și demnitate naționale, acela se va izbi de un zid care nu se înfiorează, nu se teme, nu se năruie de nici o spaimă.

Sigur, legitimitatea, motivarea neostoitei lupte pentru binele națiunii, al patriei, al poporului (noțiuni sfinte pe care adeseori încearcă a le poneгри, ironiza, blasfemia, străinii de neam și țară) au cerut și au impus o continuare, clară și perseverentă conștientizare a cauzei, a misiiei, a datoriei sacre pentru păstrarea și promovarea adevăratelor valori naționale ale poporului. Întrebarea de geniu "Ce-i mâna pe ei în luptă?" își are răspunsul în ea însăși. Cine n-a înțeles, nu vrea să înțeleagă sau, cu bună știință, ascunde acest lucru n-a simțit niciodată cu adevărat românește, n-a dovedit niciodată că trăiește, cum ar spune Constantin Noica, întru ființa națională. Fără îndoială, toate aceste valori de primă înălțime în doctrina politică, în știința națiunii în general, a științei națiunii române în special - națiune, ideal național, conștiință, demnitate națională, mândrie națională - nu au nimic comun cu izolarea națională, cu răfuiala cu alte popoare, cu alte națiuni, ci, dimpotrivă, implică larga colaborare și solidaritate cu toate națiunile și popoarele lumii.

■ Prof. dr. Marin VOICULESCU

Palatul Sporturilor și Culturii din București în care funcționează rectoratul și o parte din facultățile Universității "Spiru Haret"

ÎN NOUL AN DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR EXIGENȚA ȘI AUTOEXIGENȚA UNIVERSITARĂ

În anuarele statistice UNESCO, România de până la anul 1989 figurează printre țările europene cu cei mai puțini studenți, cu cele mai puține cadre didactice universitare, cu spațiile de învățământ cele mai restrânse și cu laboratoarele cele mai modeste utilizate. Neîndoiește, o parte din cifre reflectă și greutatea de investigare, proprii organelor statistice internaționale, al căror deficit de informație era uneori suplinat prin deducții care, cel puțin în unele cazuri, nu s-au mai adevărat în climatul transparenței generale de după 1989. Dar problema restrângerii pregătirii specialiștilor din România la limitele unei economii riguros planificate și dirijate rămâne ca o problemă capitală, chiar dacă nu lipsită de anume motivații sociale, între care profilaxia șomajului este doar una singură. Și nu de însemnătate minoră. Oricum ar sta însă lucrurile, esențial ni se pare faptul că, în pofida tuturor greutăților posibile și imposibile, România a reușit să formeze o intelectualitate de prestigiu, iar în unele domenii științifice fundamentale și, implicit, de vârf, specialiștii noștri sunt cotați printre cei mai buni din lume. Așa se face că în prezent nu atât noi, românii (pentru care, paradoxal, șomajul intelectual începe să fie privit ca o direcție pozitivă, de integrare europeană), cât mai cu seamă străinii văd în structura superioară a forței noastre de muncă principala sursă și resursă de regenerare a țării.

Iată însă că după anul 1989, în România s-a produs o veritabilă explozie universitară. Numărul studenților a crescut vertiginos, chiar înaintea înființării universităților

particulare. Din rațiuni nu o dată electorale, încă de la începutul anului 1990, în învățământul superior de stat au fost create noi centre universitare, a sporit numărul de facultăți și de secții, au luat ființă noile forme de pregătire numite colegii, iar cifrele de școlarizare au cunoscut o amplificare fără precedent și uneori fără o riguroasă motivație. Pe această cale s-a ajuns până la stadiul recent când la concursurile de admitere în învățământul superior de stat, la unele facultăți, îndeosebi tehnice, numărul locurilor depășește pe cel al candidaților la studenție. Iar decizia de dată mai recentă, privitoare la admiterea studenților "cu taxă" dintre cei care se situează sub limita reușitei la concurs, sfidează însăși rațiunea acestuia.

Concomitent, promovările didactice universitare au cunoscut și ele un dinamism iarăși fără precedent, sfidând și ele nu o dată orice structură valorică și orice atribut de sistem național, pentru care unii factori din învățământul superior românesc manifestă un dispreț suveran, în ciuda faptului că înseși geneza și afirmarea în lume a școlii noastre superioare stau sub semnul cristalizării și afirmării națiunii române. Singurul indicator universitar care nu s-a modificat între timp este cel al spațiilor, dar printr-o mai bună organizare a procesului de învățământ s-a văzut că și un asemenea prag poate fi depășit.

Paradoxul face ca tocmai pe asemenea căi de extindere a ariei învățământului superior să apară o scădere vertiginosă a exigenței în facultăți, amenințate, practic, cu falimentul în cazul când ar impune o ștachetă valorică în afara oricărei

compromis. Fenomenul nu este nou și tocmai de aceea el încă mai poate fi ținut sub control. De fiecare dată când sistemul de învățământ, ori chiar numai un segment al său își lărgeste aria de cuprindere și și diversifică formele de funcționare, prima care se resimte negativ este exigența. Îi urmează, ca un reflex, autoexigența. Acest paradoxal sindrom al dezvoltării s-a făcut simțit și în alte țări, practic în fiecare fază a reorganizării lor moderne. Au ieșit câștigătoare numai cele ce l-au dominat și au știut să-l corecteze cât mai curând. Cum? Prin sporul de exigență și autoexigență, în pofida oricăror presiuni sociale, inclusiv (sau mai cu seamă) economice.

România se află în această fază de alegere a apelor. Regresiunea învățământului superior nu mai este posibilă, în vreme ce diluarea substanței sale va genera inflația formelor fără fond și fără acoperire. Singura soluție este reasezarea exigență a conținuturilor și transpunerea lor în viața universitară printr-un aport substanțial de auto-exigență. Altminteri spus, exigența și autoexigența universitară definesc formula calității în etapa următoare care începe cu apropiatul an de învățământ superior. Planurile și programele universitare sunt chemate să atingă cel mai înalt stadiu al sintezei, iar "normarea" muncii cadrelor didactice trebuie efectuată în raport nu de indicatori exteriori (număr de studenți, cerere și ofertă pe piața muncii etc.), ci de cerințele lăuntrice, de sistem, ale fiecărei discipline de studiu. Când în învățământul superior românesc se va realiza un acord global, organic, firesc, între cerințele specifice fiecărei discipline și reprezentarea acestora într-un plan de învățământ omogen și când procesul de predare a acestui univers de cunoștințe va fi așezat sub semnul competenței cu adevărat universitare, biruința va fi de partea calității.

Exigența și autoexigența sunt, deci, polii activității universitare de calitate și întregul spațiu dintre ei se cere parcurs cu înțelepciune și tenacitate până va fi luat integral în stăpânire și fructificat după cerințele muncii moderne. Adică ale acelei activități bazate în mare măsură pe prevedere și pe profilaxia oricăror neajunsuri. Așa cum de altfel o asemenea activitate a și început să se desfășoare în cuprinsul unora dintre demersurile învățământului superior particular care tocmai prin inițiative de acest gen își evidențiază rațiunea lui socială de a fi. La Universitatea "Spiru Haret", de pildă, admiterea se desfășoară nu sub presiunea unei "cifre de școlarizare", ci după un riguros principiu de calitate. Aici se înscrie cine vrea, reușește cine poate și promovează în anii universitari superiori numai tinerii care asociază studiului nu cerințe conjuncturale, ci o stare de spirit indispensabilă, supranumită vocație.

Dea Domnul ca noul an de învățământ superior 1993-1994 să fie începutul unor asemenea biruințe mai largi prin care să se depășească actualul deficit de exigență și autoexigență universitară!

■ Mihai IORDĂNESCU

REVISTA

OPINIA
națională

TIPOGRAFIA **FED**

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
Nicoleta ANGHIL

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, Sector 4. Telefon 675.68.45

Costul unui abonament trimestrial este de 600 lei. Plata abonamentelor se face prin mandat poștal sau dispoziție de plată pe adresa: Fundația "România de Măine", Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, Sectorul 4, București, Cont 451.00.972 - B.C.R. - S.M.B.. Abonamente se pot face și prin oficiile poștale din întreaga țară.

Revista "OPINIA NAȚIONALĂ" se află înscrisă în Catalogul de presă "RODIPET" la poziția 2111.

Cititorii din străinătate se pot abona prin "RODIPET" S.A. - P.O. BOX 33-57, Fax 0040-1-3129432 sau 3129433, telex 11995 - Piața Presei Libere nr.1, sect. 1 București - România.

MIHAI VITEAZUL simbol al unității românești

(Continuare din pag.1)

Interesele țării îl împingeau pe Mihai Viteazul să rupă cu Imperiul otoman și să adere la "Liga Sfântă", ceea ce el a și făcut. A trecut apoi să ia măsuri de desprindere a țării din sistemul economic otoman. La 13 noiembrie 1594, creditorii și negustorii otomani, prezenți în Țara Românească și în care poporul vedea pe cotropitori în toată venalitatea lor, au luat cunoștință primii cu setea de răzbunare a celor ajunși în pragul disperării.

Distrugea în masă a reprezentanților intereselor otomane în Țara Românească era în fapt - și așa a fost interpretată de martorii vremii - ca o adevărată declarație de război. Ea a fost urmată de acțiuni energice, menite să distrugă punctele de rezistență și de eventuale concentrări de forțe otomane, mai întâi din stânga, apoi din dreapta Dunării.

Succesul luptelor declanșate împotriva Imperiului otoman, în toamna anului 1594 și în iarna anului 1595, a impresionat atât de mult pe contemporanii încât teatrul de război în care acționa Mihai Viteazul a început să concentreze atenția observatorilor politici. Rapoartele lor cuprind aprecieri elogioase cu privire la energia manifestată de românii în înclăștrările cu otomanii și tătarii, reliefând, totodată, calitățile războinice ale lui Mihai Viteazul. Ecoul faptelor lui de vitejie a făcut ca în preajmă-i să se adune oșteni din toate părțile iar steagurile lui victorioase să întărească speranțe de eliberare în rândul popoarelor subjucate din Balcani. Victoriile reputele au făcut ca în mintea domnitorului

român să prindă contur planuri îndrăznețe, privite cu admirație sau temere de contemporanii săi. "Se zice - consemna regele Franței, Henric al IV-lea - că Românul este foarte tare și că planurile lui cresc potrivit cu izbânzile".

În numai câteva luni, Mihai Viteazul a reușit să unească sub sceptrul său cele trei țări române, intitulându-se "Domn al Țării Românești și al Ardealului și al Moldovei". Prin acest act, el a ridicat pe o treaptă superioară - în condițiile vremii sale și în funcție de înnoirile intervenite în gândirea politică a secolului al XVI-lea - ideea confederării țărilor române pe care o promovaseră, înaintea lui, Mircea cel Bătrân, Iancu de Hunedoara, Ștefan cel Mare, Ion Vodă cel Cumplit și alți domnitori.

Unind cele trei țări române și având ca bază de acțiune statul românesc de la sud de Carpați, Mihai Viteazul a realizat în formă românească "planul dacic", plan nutrit și de unii principii ai Transilvaniei care încercaseră înainte de Mihai Viteazul și vor încerca și după moartea acestuia să facă din Transilvania piesa centrală în restaurarea vechii Dacie.

Ca să dea trănicie operei politice înfăptuite, Mihai Viteazul a desfășurat o intensă activitate diplomatică. În primul rând era necesară recunoașterea unirii țărilor române din partea Casei de Austria, în numele căreia, pentru a-i obține bunăvoința, Mihai Viteazul spunea că a acționat. Cererile lui, adresate împăratului Rudolf al II-lea, vizau crearea unei monarhii românești autoritare, absolute și cu caracter ereditar. Mihai Viteazul se arăta hotărât să nu renunțe, cu nici un preț, la ceea ce clădise cu sacrificiu și ținea să fie exprimat în titlul său, de domn al tuturor românilor. Crearea unei țări peceți cu stemele reunite ale celor trei țări române, simbol al Daciei întregite,

proba intenția lui Mihai Viteazul de a face din țările române un singur organism politic. Pentru aceasta era nevoie însă de timp și Mihai Viteazul nu l-a avut: nori amenințători s-au ridicat din toate părțile, întunecând seninul creației Viteazului, ce reprezenta în fapt edificarea unui nou și important centru de putere românesc în constelația politică a continentului și timpului. Temerea și invidia, intriga și trădarea și-au dat mâna pentru a dărâma întruparea unei idei, care contravenea combinațiilor politice ale puterilor vecine, dar a cărei forță avea să fie validată în timp de istorie.

Unirea țărilor române, sub sceptrul lui Mihai Viteazul, a răscolit adânc conștiința românească și a lăsat urme adânci. Căpătând valoare de simbol, ea a însuflețit generațiile următoare în lupta pentru crearea statului național unitar și independent.

Marii domnitori români, succesorii ai lui Mihai Viteazul, angajați în modernizarea structurilor de stat și în realizarea idealului național, a independenței și unității poporului român, au văzut în eroul de la Călugăreni înainte-mergătorul și călăuzitorul.

În ziua de 1 Decembrie 1918, Alba Iulia - care cunoscuse, cu patru secole în urmă intrarea triumfală a lui Mihai Viteazul în cetatea principilor Transilvaniei - reedita într-o formă măreață, cu efecte de durabilitate, actul de voință a românilor de a se uni într-un singur stat.

Numele lui Mihai Viteazul a fost asociat atunci cu cel al acțiunii hotărâte, al independenței și împlinirii naționale, al legământului, devenit testament pentru urmași, de a face pașnică unirea tuturor ținuturilor românești.

Semn al prețurii luptei poporului român pentru libertate și unitate națională, la Buenos-Aires, în Argentina a fost ridicat acest monument al lui Mihai Viteazul, dezvelit cu prilejul vizitei președintelui Ion Iliescu în această țară.

53 DE ANI DE LA MONSTRUOSUL DIKTAT DE LA VIENA

RĂSTIGNIREA ROMÂNIEI

După o intensă campanie diplomatică revizionistă promovată de guvernul horthyst în toată perioada interbelică și, îndeosebi în anii 1938-1940, angajându-se oficial de partea Axei Berlin-Roma-Tokio și îmbătăți de succesele agresorilor naziști în Estul și Vestul Europei, când, în urma primului "arbitraj" de la Viena din 2 noiembrie 1938, care a provocat destrămarea Cehoslovaciei, Ungaria primea "în dar" din partea puterilor Axei o parte a teritoriilor Slovaciei și Ucrainei subcarpatice. Influența de intrarea în război a Italiei de partea Germaniei hitleriste, de capitularea Franței în vara anului 1940 și de răpirea, de la România, prin ultimatumul sovietic, a Basarabiei și Bucovinei de Nord, guvernul maghiar a considerat momentul oportun pentru a amplifica atacurile împotriva României, decretând mobilizarea armatei și desfășurarea progresivă a unităților militare la frontiera cu România.

Folosindu-se de intensificarea

pregătirilor proiectului de operații militare împotriva Uniunii Sovietice, începute în luna iulie 1940, pentru care Germania nazistă avea neapărată nevoie de liniște deplină în sud-estul Europei, guvernul de la Budapesta bombardează realmente Berlinul și Roma cu fel de fel de memorii, note, studii, lipsite de orice bază istorică sau juridică, în care cerea cu insistență implicarea puterilor Axei în "soluționarea" în spirit revizionist a "diferențelor" româno-ungare. Analiza amănunțită a tuturor acestor materiale "elaborate" de revizionisții unguri l-a făcut pe W. Czeli, șeful comisiei de specialitate germană, să conchidă că ceea ce era destinat să influențeze poziția marilor puteri fasciste din Europa nu era decât o "șarlatanie politică".

Exprimând netemeinicia "argumentelor" revizionisților horthysti, într-un Apel adresat la 6 august 1940 opiniei publice internaționale, semnând de importanță personalitatei politice, științifice și militare românești se preciza: "Granițele noastre dinspre Ungaria nu sunt, cum s-a afirmat de atâtea ori

greșit și tendențios, numai o consecință a Tratatului de la Trianon. Acesta nu a făcut decât să confirme - și încă nu deplin - realitățile etnice ale poporului român. Românii din Ardeal îndeosebi și-au manifestat liberă lor voință națională în virtutea dreptului fiecărui popor de a hotărâ liber și singur de soarta sa... La 1 Decembrie 1918, Marea Adunare de la Alba Iulia, expresiunea liberă a tuturor românilor din Ardeal și Ungaria a proclamat unirea cu România, la care au aderat de îndată și reprezentanții populației germane. Românii din Ardeal nu au făcut deci altceva decât ce au făcut toate naționalitățile cuprinse în hotarele fostei monarhii Austro-Ungare... Pentru motive ce nu avem a le discuta aici - se precizează în încheierea Apelului - conjunctura politică de astăzi nu pare în favoarea României. A folosi însă această situație împotriva ei, pentru a-i impune hotărâri nedrepte, nu poate asigura în această regiune a Europei ordinea și conviețuirea pașnică a popoarelor. Dimpotrivă, prin dezmembrarea unității românești împotriva căreia protestăm în numele întregului popor românesc poate fi adâncită învrăjbirea, creându-se noi și puternice motive de vrăjmășie între state și națiuni pe viitor".

Interesele imperialiste de mari puteri ale Germaniei naziste și Italiei fasciste au determinat totuși semnarea diktatului odios de la Viena din 30 august 1940, prin care partea de nord-vest a României a fost cedată Ungariei horthyste. Încă în cursul zilei de 27 august

1940, conducătorii diplomației naziste, von Ribbentrop și Ciodius, asistați de cei doi miniștri germani de la București și Budapesta, au definitivat harta teritoriului românesc ce urma să fie cedat Ungariei horthyste. Aceasta era astfel trasată încât pătrundea ca un pumnal în inima României, până la câțiva zeci de km. de zona petroliferă a Văii Prahovei, zonă de interes vital pentru mașina de război a Reich-ului hitlerist. Totodată, Germania pune piciorul, prin intermediul aliatei sale Ungaria, pe creștele Carpaților orientali, oferind armatei sale poziții strategice, determinate, după noi cercetări, și de ocuparea de către U.R.S.S. a versanților răsăriteni din nordul Carpaților. În aceeași zi, noua frontieră ungaro-română a fost aprobată de Hitler, care, în pofida faptului că recunoștea Ardealul ca fiind locuit în marea lui majoritate de români, înțelegea să recompenseze Ungaria horthystă pentru devotamentul și sprijinul ei față de politica revanșardă a statelor Axei și să pedepsească România - "țară care până nu de mult a dus o politică perfidă, începând cu faptul că, fără nici un motiv și total neînțeles, a intrat în (primul) război mondial de partea Antantei, ca să nu mai vorbim de politica pe care a promovat-o după război și pe care a simbolizat-o Titulescu".

Presupunând că liderii politici români nu vor accepta cedarea unei părți a teritoriului românesc către Ungaria, la 28 august 1940, Hitler a ordonat ca 5 divizii de tancuri și 3 divizii motorizate, completate cu parașutiști și trupe aeriportate să fie pregătite să ocupe la 1 septembrie 1940 zona petroliferă a României. În aceste condiții, la Viena miniștrii de externe ai Germaniei hitleriste și Italiei fasciste, încalcând grosolan normele dreptului internațional, s-au constituit cu de la ei putere într-un "tribunal de arbitraj" și au cerut pe un ton ultimativ acceptarea diktatului. "România - apostrofa von Ribbentrop - are putința să aleagă între perspectiva distrugerii sale totale ca stat și națiune de o parte și între păstrarea statului, redus teritorialmente, și a ființei etnice a neamului românesc, pe de altă parte". Cinică alternativă! Astfel, România a fost cu brutalitate obligată să cedeze Ungariei horthyste o parte a Transilvaniei de nord-est, având o suprafață de 43.492 km.p. și o populație de 2.667.000 locuitori, din care mai bine de jumătate (50,2%) erau români, 37,1% maghiari și secui, iar restul era formată din sași, șvabi, evrei, slovaci și alte naționalități.

Merită să subliniem pentru relevanța sa istorică faptul că liderii fasciști de la Berlin și Roma au repetat de câteva ori că Ungaria horthystă a obținut acest cadou teritorial exclusiv din partea puterilor Axei, căci "doar nimic n-a dobândit Ungaria prin propriile ei puteri; succesele revizioniste obținute le datorea-

ză exclusiv fascismului și național-socialismului" - după cum remarcă Hitler și Ciano, ministru de externe al Italiei fasciste. În același sens, la câteva zile după diktat, Hitler îi aducea aminte ambasadorului ungar la Berlin, Sztóyai, că "n-a fost ușor să fie silii românii să cedeze un teritoriu atât de mare". Evidențind "ce mare însemnată are pentru Ungaria victoria (în război) a puterilor Axei", Hitler preciza: "Dacă puterile Axei pierd războiul - situație care desigur nici nu poate fi luată în calcul - atunci toate aceste revizurii devin nule".

Monstruosul diktat de la Viena care a răstignit România pentru a doua oară după ultimatumul sovietic din vara aceluiași an, impus prin forță, presiuni politico-diplomatice, amenințarea cu agresiunea militară și dispariția națiunii și a statului român în cadrul noii ordini economice și politice europene și mondiale preconizate de conducătorii Germaniei hitleriste, a provocat în întreaga Românie o stare de revoltă și puternice reacții de indignare și dezaprobare în opinia publică progresistă și democratică din străinătate. Numeroase guverne, oameni de stat s-au pronunțat împotriva acestui diktat impus României: "Nu vom recunoaște nici o schimbare teritorială care s-a produs în timpul războiului, în afară de cazul când ea s-ar fi făcut cu concursul și voința părților interesate" - preciza premierul britanic Winston Churchill, exprimându-și dezacordul față de actul samavolnic de la Viena. Președintele SUA, F.D. Roosevelt însuși a respins în permanență aberantele agitații revizioniste ale guvernărilor horthysti, pretențiile lor nejustificate asupra Transilvaniei și a altor teritorii aparținând statelor vecine. Vaticanul, care apreciea că problema naționalităților a fost cel mai bine rezolvată după primul război mondial de către România, a primit cu sentimente de uimire și consternare vestea diktatului de la Viena: "În această sentință, se reliefa în declarația făcută de Vatican - nu se poate găsi nici justiție nici simț politic. Ea rămâne pentru noi inexplicabilă. Departe de a constitui o garanție de pace, noua frontieră cuprinde fermentul unor tulburări îndelungate în sectorul de est al Europei".

Bazat pe constrângere, pe forță, diktatul de la Viena a reprezentat un nonsens istoric în raport cu evidenta evoluție a societății spre libertate și progres social. Ca urmare, existența sa nu putea fi decât efemeră. "Dictatele impuse de diktatori au avut întotdeauna soarta făuritorilor lor - remarcă în acest sens publicistul american Milton G. Lehrer. Nimic nu se poate clădi într-adevăr pe violență, după cum nimic nu se poate clădi pe nisip: nici diktaturi și nici dictate". Evenimentele istorice care au urmat au dovedit, pe deplin, acest mare adevăr istoric.

■ Dr. Augustin DEAC

"Martirii de la Moisei", monument semnat de sculptorul Vida Geza.

FUNDAȚIA "ROMÂNIA DE MÂINE"

UNIVERSITATEA "SPIRU HARET"

ADMITEREA 1993

UNIVERSITATEA "SPIRU HARET", din cadrul FUNDAȚIEI "ROMÂNIA DE MÂINE", organizează la facultățile și colegiile din București, Brașov, Bacău, Blaj, Craiova, Cluj-Napoca, Iași, Câmpulung Muscel, Râmnicu Vâlcea, Alexandria, Satu Mare, Vălenii de Munte, sesiune de testare în vederea admiterii, în anul universitar 1993/1994, în zilele de 18, 25 și 30 septembrie 1993.

Admiterea constă în teste psihologice și de aptitudini, precum și testarea cunoștințelor de specialitate (scris și/sau oral) la disciplinele stabilite de către Ministerul Învățământului pentru profilurile și specializările corespunzătoare din învățământul superior de stat.

Universitatea "Spiru Haret" are în componența sa următoarele facultăți și colegii:

BUCUREȘTI

1. Facultatea de Medicină
2. Facultatea de Stomatologie
3. Facultatea de Farmacie
4. Facultatea de Medicină Veterinară
5. Facultatea de Marketing și Comerț Exterior
6. Facultatea de Management Financiar-Contabil
7. Facultatea de Cibernetică în Economie
8. Facultatea de Matematici Aplicate și Informatică
9. Facultatea de Geografie, Geoecologie și Turism
10. Facultatea de Fizică Aplicată
11. Facultatea de Chimie
12. Facultatea de Biologie
13. Facultatea de Ingineria Protecției Mediului
14. Facultatea de Construcții, Arhitectură, Urbanism și Design
15. Facultatea de Ingineria Structurilor
16. Facultatea de Electromecanică
17. Facultatea de Agricultură și Zootehnie
18. Facultatea de Filosofie și Jurnalistică
19. Facultatea de Științe Politice și Relații Internaționale
20. Facultatea de Limba și Literatură Română
21. Facultatea de Limbi și Literaturi Străine
22. Facultatea de Istorie
23. Facultatea de Sociologie-Psihologie
24. Facultatea de Pedagogie și Psihologie Școlară
25. Facultatea de Drept și Administrație Publică
26. Facultatea de Arte Plastice
27. Facultatea de Muzică
28. Facultatea de Teatru și Regie de Film
29. Facultatea de Arta Imaginii Electronice
30. Facultatea de Publicistică, Radio, TV
31. Facultatea de Educație Fizică și Sport

32. Colegiul de Asistenți Medicali
33. Colegiul de Asistenți de Stomatologie și Tehnică Dentară
34. Colegiul de Geriatrie "Ana Aslan"
35. Colegiul Pedagogic pentru Institutori
36. Colegiul de Administrație Publică
37. Colegiul de Antrenori și Monitori de Tenis
38. Colegiul de Artă și Tehnică RTV

CLUJ-NAPOCA

(funcționează începând cu anul universitar 1993/1994)

39. Facultatea de Medicină
40. Facultatea de Științe Economice
41. Facultatea de Istorie
42. Facultatea de Limba și Literatura Română și Limbi Străine
43. Facultatea de Sociologie-Psihologie
44. Facultatea de Drept și Administrație Publică
45. Colegiul Pedagogic pentru Institutori

BRAȘOV

46. Facultatea de Medicină

47. Facultatea de Științe Economice
48. Facultatea de Căi Ferate
49. Facultatea de Geografie-Istorie
50. Facultatea de Psihologie-Pedagogie
51. Facultatea de Științe Juridice
52. Colegiul de Birotică și Secretariat
53. Colegiul de Informatică, Management și Contabilitate
54. Colegiul de Topografie și Cadastru
55. Colegiul de Monitori de Schi și Antrenori de Tenis

CRAIOVA

56. Facultatea de Științe Economice
57. Facultatea de Științe Juridice
58. Facultatea de Filosofie-Sociologie
59. Colegiul Pedagogic pentru Institutori

BACĂU

60. Facultatea de Geografie-Istorie
61. Facultatea de Filologie
62. Facultatea de Sociologie-Psihologie
63. Colegiul Pedagogic pentru Institutori
64. Colegiul de Contabilitate și Informatică de Gestiune
65. Colegiul de Drept și Administrație Publică
66. Colegiul de Cadastru și Protecția Mediului
67. Colegiul de Asistenți Medicali

RÂMNICU VÂLCEA

68. Facultatea de Știința Utilizării Calculatoarelor
69. Facultatea de Informatică de Gestiune și Contabilitate

70. Facultatea de Drept
71. Facultatea de Geodezie, Cadastru și Măsurători Terestre
72. Facultatea de Montanologie
73. Colegiul Pedagogic pentru Institutori
74. Colegiul de Asistenți Medicali de Balneofizioterapie
75. Colegiul de Administrație, Secretariat și Limbi Moderne

CÂMPULUNG MUSCEL

76. Facultatea de Geografie-Istorie
77. Facultatea de Educație Fizică
78. Colegiul de Comerț, Contabilitate și Turism
79. Colegiul Pedagogic pentru Institutori

BLAJ

80. Facultatea de Geografie-Istorie
81. Colegiul Pedagogic pentru Institutori
82. Colegiul de Comerț, Contabilitate și Turism

VĂLENII DE MUNTE

83. Facultatea de Economie și Management Montan
84. Facultatea de Istorie
85. Facultatea de Psihopedagogie Specială
86. Facultatea de Inginerie și Management Montan

IAȘI

87. Facultatea de Științe Economice
88. Facultatea de Drept
89. Facultatea de Educație Fizică
90. Facultatea de Limba și Literatura Română
91. Facultatea de Istorie

ALEXANDRIA

92. Facultatea de Științe Economice

SATU MARE

93. Facultatea de Management Industrial și Consultanță Economică
94. Facultatea de Marketing și Turism

Durata studiilor este de 4 - 6 ani pentru facultăți, 2 - 3 ani pentru colegii, 1 - 3 ani pentru învățământul postuniversitar și 3 - 4 ani pentru doctorat.

Înscrierile se pot face în perioada 1-29 septembrie 1993 la secretariatele unităților de învățământ din București și filialele din țară.

Alte informații se pot obține de la secretariatele Universității și ale Institutelor din cadrul filialelor Fundației la următoarele adrese și numere de telefon:

București: Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, Sectorul 4, telefoane: 675.55.98 (direct) și 675.40.40/int. 157;
Cluj-Napoca: str. Memorandului nr.6, telefon: 095/11.79.52;
Iași: str. Mașinii nr.3, telefon: 098/12.67.22;

Brașov: str. Ion Rațiu nr.2, telefon: 092/15.04.37;
Craiova: str. Breștei nr.3, telefoane: 094/11.89.84; 094/16.30.10
Bacău: str. Cuza Vodă nr.6, telefoane: 093/11.30.80, 093/11.12.77;
Blaj: str. Vasile Suci nr.4, telefon: 096/71.12.31;
Câmpulung Muscel: str. Traian nr.223 și

str. Mărăști nr.15, telefon 0970/11.533;
Râmnicu Vâlcea: str. Nicolae Bălcescu nr.26, telefoane: 0947/19.041, 0947/18.581;
Vălenii de Munte: str. George Enescu nr.3, telefon: 097/28.28.56;
Alexandria: 091/32.20.35;
Satu Mare: 613.59.09 (București).